

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Štampa vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrť leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske države 6 K. Kdor-hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru, — List se dopošlja do odpovedi. — Udje „Katastralnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije, cesta šte. 5, za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejema) do srede zjutraj. — Za zaprete reklamacije se poštnine proste.

Današnja številka obsega 8 strani.

Kralj miru.

Mir! To je geslo, ki se v teh dneh z vso odločnostjo poučarja vsepovsod, kakor na Dunaju, tako v Petrogradu, v Rimu, v Parizu, v Carigradu in drugod!

Mir! To je hrepenenje cele Evrope in vseli njenih držav.

Mir! To je cilj, za katerim stremijo vsi vladarji, vsi državniki, vsi politiki.

Za mir se sedaj vršijo v Londonu pogajanja, katerim vse posveča svojo pozornost, da celo, svojo skrb.

Sestali so se pooblaščenec zmagovalcev in premagancev, da se pogovorijo o pogojih miru. Težko je to delo. Težje je priti do skupnega sklepa, če govori diplomat, kot če govori topovi. Glas topa zaleže več, ker z gromom pride strel. Premaganeec se mora udati, ker mu iz rane curkoma teče kri. Če se je pa že trudil kirurg okoli rane ter jo skrbno obvezal in so najhujše bolečine že ponehale, potem premaganeec raste moč, in on, ki se z orožjem ni mogel več ustavljati, se začne ustavljati z besedo. Razni politični kirurgi ga v tem potrdijo, češ, da rane niso ravno nujno smrtno nevarne.

Ruski car Nikolaj je imenoval Turka „bolnega moža ob Bosporu“. Krščanske zvezne države so temu bolniku v zadnji balkanski vojski prizadale toliko ran, da se je splošno pričakovala njegova smrt. Pa še živi bolnik ob Bosporu. Kakor umirajočemu vbrizgajo morfij in slična sredstva, da mu umetno podaljšajo življenje, so tajni turški prijatelji temu obsojenecu na smrt vlili v stare, obnemogle žile novega zaupanja.

In sedaj nastopa Turak s samozavestno zahtevom, da ima pravico ne samo do obstanka v Evropi, temveč tudi do velikega dela tistega ozemlja, ki se sedaj splošno smatra za izgubljeno za Turke. „Dripopolja, slavne prestolnice svojih prednikov, ne odstopim!“ S tem naročilom je baje poslal sedanji sultan Mehmed turške pooblaščenca k mirovnim pogajanjem.

Zavoljo tega imajo možje, ki naj napravijo v Londonu mir med krščanskimi balkanskimi zveznicami in med Turki, opraviti težko delo. Značilno je, da londonskim mirovnim pogajanjem odgovarja kot za-

molkel jek na Balkanu gromki glas topov, ki se vkljub premirju razlega po Egejskem morju, v Epiru in okoli Skadra.

Božo li ti topovi kmalu obmolknili, in sicer stalno v trajen prospeh in srečen mir krščanskih balkanskih Slovanov? Naša želja je to in naše božično voščilo, ki ga pošiljamo svojim slovenskim bratom na Balkanu.

Zalostna je pesem, ki jo je pel Jugoslovan ter je tožil:

„Svemu svetu sviče zora,
Kod Balkana nema dana.“

Vzidi vendar dan tudi krščanski balkanski raj! Dan po 500letni noči turške sužnosti! Božič, ki kot praznik prihoda božjega Sina na svet pomeni svetlo jutranjo zarjo prelepega krščanskega dneva za cel človeški rođ po tisočletni noči poganstva, bođi našim balkanskim bratom zora prave prostosti in krščanskega napredka.

Kristus, kralj miru, kojega sveto znamenje jih je vodilo v čudovitih bojih zoper turški polumesec, naj jih kmalu stori deležne tistega miru, ki ga je pred vsem pastirjem, torej ljudem povse sličnim našim priprostim balkanskim bratom, dal oznaniti po angelih, ki so pevali: „Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji!“

Mir! To božično voščilo velja tudi naši širni avstrijski domovini. Na sveti večer se okoli jaslic ali božičnega drevesca zbirajo člani rodovine v miru in ljubezni. Avstrija je velika narodna familija. Kdaj pride tisti Božič, ko se bo v tej veliki narodni familiji zgodilo to, kar se na božični večer dogaja v vsaki familiji? Pride, pa samo s Tistim, ki je Kralj miru, s kojega prihodom je prišel mir na svet in prihaja vsako leto in vsak čas tudi v srca posameznikom. Mir ljudem, mir narodom na zemlji, to je obljuba Kralja miru. Da se pa to zgodi, se mora prej izvršiti prvi del angelskega naznanila: „Slava Bogu!“ Ko se bo dajala Bogu čast vselej in povsod, ko bo katoliška cerkev, ta največja ustanova Kralja miru, mogla povsod, kakor v celi javnosti, tako osobito v šoli, izvrševati svojo zveličavno nalogo, ko bođo pri vseh narodih in v vseh krogih zavlada krščanska načela ljubezni in pravičnosti, se bo izpolnilo naše božično voščilo o miru med avstrijskimi narodi.

Našemu ljudstvu pa miru želeči niti treba ni. Saj je Slovenec že po svoji naravi miroljuben. V

miru bi rad oral svojo zemljo, obdeloval svoj vinar, pasel svojo čredo. Vojske Slovence ni izzival nikdar, temveč je zgrabil za orožje le v obrambo. Miru Slovence ni nikdar motil drugim, ampak je le zahteval in branil svoje pravice. Kot Slovence živeti enakopravno z drugimi narodi, to je bila od nekđaj slovenska želja. V tem smislu si je Slovenec vedno želel mir in tako tuđi slove naše božično voščilo o miru. In da se bo ta naša želja uresničila, stavimo vse svoje zaupanje v Kristusa, kralja miru, ki mu je naš miroljuben narod že od nekđaj vdan s celo dušo.

Majhen narod smo, skromen po številu. Ob jaslicah tistega, ki je, čeprav Bog po osebi, vendar prišel na svet kot človek v največji skromnosti in ponižnosti, narašča zaupanje in moč v naši skromnosti. In v tem zaupanju kličemo svojim rojakom besede, ki jih na bož. biljo porablja naša cerkev v svojih obrednih molitvah: „Bodite vstrajni! Gospodovo pomoč boste videli nađ seboj!“ To je smisel tistega voščila, ki ga pošiljamo danes svojim prijateljem in somišljenikom, želeč jim: „Čestit Božič! Veselo, srečno Novo leto!“

O osebno dohodninskem davku in o „priznalnicah“ za njegovo odmero.

(Piše drž. in dež. posl. Fr. Pišek).

II.

Kdo je dolžan plačati osebno-dohodninski davek?

Vsak mož ali žena, kateri ima nad 1200 krom letnega dohodka. Ravno to prvo in postavno določilo se od mnogih krivo razume.

Kot davku podvržen čisti dohodek velja namreč ne samo tisti dohodek (denar, ki ga dobimo po odpisu vseh stroškov koncem leta kot prihranek, kateri se lahko vložijo v hranilnico, temveč k temu spada tudi vrednost denarja, ki ga potrebuje posestnik za sebe in svojo družino, kakor za živila, obleko, stanovanje itd.

Zaradi tega mora uradnik, ki porabi svojo plačo za hrano, obleko, stanovanje itd., plačati osebni davek, če si tuđi koncem leta nobenega vinarja ni prihranil.

Množica se je takoj razšla. Ambrozij pa se je trudil, da bi pri slabi razsvetljavi kajle spoznal ljudi. Toda ožina dupline ga je ovirala že pri moških, tem bolj pa še pri ženskah, ki so bile zavite v pajčolane.

Bolj med zadnjimi sta prišli v resnem razgovoru dve gospe.

Ambrozij se je zelo trudil, da bi razumel njun pogovor:

„Prosim te“, je začela mlajša, ravno ko sta stali pred odprtino, ter jo prijala za roko, „prosim te, spominjaj se me v molitvi, preljuba Lucina! Neko notranje čustvo mi pravi, da je bila to zadnja pobožnost, pri kateri sem bila navzoča.“

Ali ni to glas, ki je bil tribunu dobro znan?

„Kako pa govoriš, predraga“, odgovori starejša. „Seveda moramo biti pripravljene, ker vsak dan nas lahko vržejo levom, vem pa tudi, ljuba moja Soterija, da se ne boš dala pregovoriti ter da boš verovala v Jezusa Kristusa. Toda v tih samoti svoje palače stran Tibere ubežiš očem cesarjevih ovaduhov.“

„O kako bi bila hvaležna svojemu nebeškemu ženinu“, odgovori Soterija, „ako bi mi spletel za nebeško gostijo venec iz rudečih vrtnic in ga okrasil z rubini mučeništva!“

Nadaljnega pogovora Ambrozij ni mogel več razumeti, ker sta gospe zopet nadaljevali svojo pot. Prepričan pa se je osebno, da je Soterija kristjanka.

Ko je tribuna obdajala od vseh strani smrtna tišina, ko je stal sam v sredini med grobovi, ne da bi poznal kraj, sta ga začela sprehajati groza in strah, dasi je bil pogumen. Kot vojak navajen na raznovrstne položaje, je zbral vse duševne sile, da je ostal hladnokrven ter se vrnil.

Ker pa je hodil poprej njegov spremljevalec tako hitro, da si je Ambrozij komaj delal znamenja inbral napise, zato je bil že pri prvem razpotju brez pomoči.

(Dalje prih.)

LISTEK.

O Božiču 1912.

1.

Vihar divja, da zemlja se pretresa;
Po zraku prasketanje mi buči,
In grom gromi, ki sega do nebesa,
Odmev njegov po svetu vsem žoni.
Je to vihar vsled letne li vročine?
Je to li grom iz zračne visočine?

2.

Ne, ne! To topov krutih je gromenje,
To pušk je vročih grozni spev,
Nabrušenin to mečev je vrvenje,
To bojnih klincev strašni je odmev.
Po hribih in dolinah smrt razsaja,
Se strahom in trepetom svet navdaja.

3.

Mrličev polne so livade širne
In kri napaja polja sinjo plan;
To strasti nevkrótljive, brezobzirne,
Spominke nezrekljivo je grozan,
Ko narodi se dvignejo teptani,
Osveto hudo dajo svoji rani.

4.

Mirujejo sedaj sovražne sile ...
A novi ljati boji že groze —
Ob mejah naše domovine mile
Z moritvijo in klanjem nam prete.
In v duhu gledamo že nove žrtve,
In v grobu vidimo že nove mrtve!

5.

Ne, ne! Prišel je čas Ljubezni večne,
Prišel iz neba k nam je Kralj miru.
Želi tu najti narode, le srečne,
In slavo dolžno vrniti Bogu.
On Avstrijo je slavno vedno ljubil,
Še zdaj je v resnih dneh ne bo pogubil.

6.

O Kralj miru, le ščiti domovino,
Ohrani ji sladkosti mirnih dni!
Odprij ljubezni svoje globočino,
Izpolni želje, ki jih vsak goji!
Tvoj srečni prihod solnce bođi zlato,
Katero nas blagruje vse bogato!

Prof. dr. Ant. Medved.

Soterija.

(Po nemškem izviroku. — Povest iz časov preganjanja kristjanov.)

(Dalje.)

Bil je to drugi psalm, ki so ga prepevali tukaj v sredini zemlje, v sredi med grobovi kristjani, ktere je preganjala postava in ki so bili zapisani že smrti. To petje je bilo nekaj pretresujočega ter je tudi tribuna (rimski častnik) Ambrozija prevzelo. V kratkih besedah izraža zgodovino cerkve, ki bo zagledala, neomajena v veri v Jezusa, polna zaupanja, da bo rešena tega krvavega preganjanja, tisti presrečni dan slavlja in zmage, ko se bo oznanjevala vera v Križanega ne samo v mogočnem kraljestvu rimskih vladarjev, temveč se razširila črez njihove meje ter po vsem svetu in vsem narodom.

Kar nenađoma je prenehalo petje.

Pogrebee je prišel med tem po skrivnih potih k vernikom ter je opozoril na veliko nevarnost in na ovađulja.

Kdo je dolžan priznalnico izpolniti?

Kdor ima več kot 2000 K čistega letnega dohodka, mora priznalnico izpolniti in davčni oblasti predložiti, in sicer tudi brez poziva davčne oblasti.

Kdor ima čisti dohodek čez 1200 K, pa ne čez 2000 K, lahko priznalnico izpolni, ako sam hoče, postavno ni vezan to storiti; pa priporoča se, da isto izpolni, ker si s tem lahko prihrani morebitne nadaljne sitnosti ali rekurze.

Keđaj in kako se priznalnica predloži?

Meseca januarja pismeno na uradnem obrazcu, ali pa je tudi vsakemu prosto, se osebno pri davčni oblasti oglasiti in na zapisnik izjaviti. V priznalnici je ločiti gotove in negotove dohodke.

Gotovi dohodki so n. pr., če daš svoje posestvo, njivo, travnik, pašnik ali stanovanje v najem ter sprejmeš za to tisto leto gotov znesek. Negotovi dohodki so n. pr. iz gozdov ter se morajo priznati povprečno po prinosu za zadnjih dve leti. Tega zadnjega važnega določila se pa mnogi iz nevednosti ali pritiska davčnih oblasti premalo poslužujejo.

Iz posestva se napovejo kot dohodki:

1. Dohodki iz prodanih pridelkov, n. pr. za živino, zrnje, krmo, sadje, vino, zelenjavo, perutnino, mleko itd.

2. Vrednost potrebščin za lastno porabo, katere potrebuje kdo za sebe in svojo družino, n. pr. stanovanje, zrnje, moko, jajca, mleko, drva itd. Vsi ti domači pridelki, ki se doma porabijo, se naj napovejo skupno, in sicer povprečno za tisto ceno, kakor je doma v navadi. Vrednost pridelkov, ki se porabijo za gospodarstvo, n. pr. krmo za živino, svinje, perutnino, se ne vpiše ne v dohodke in ne v izdatke.

3. Denarna vrednost servitutov.

4. Dohodki iz kamenolomov, peska, ilovice (opekarn) itd.

5. Letna najemnina za posestva, travnike, njive, pašnike.

6. Dohodki iz gozdnih pridelkov, kakor različni les, oglje, strelja itd.

Ođ poslopij se napove kot dohodke:

1. Čisto vrednost stanovanja za posestnika in njegovo družino. Vrednost stanovanja se računa po merilu, ki je v kraju navadno. Večina posestnikov na deželi rabi za sebe in svojo obitelj navadno eno ali dve sobi in kuhinjo. Od poslopij, v katerih se ne stanuje ter se rabijo za shrambo orodja ali obleke, ni treba priznati rabne vrednosti. Poslopja, ki se rabijo izključno le za gospodarstvo ali pa kot brezplačna stanovanja za družino, prevzitarje in delavce, ne tvorijo posebnega dohodka, ki bi se moral navesti.

2. Najempino za stanovanje po odbitku vseh stroškov za popravila in vzdrževanje poslopja.

Ođ gotovega premoženja mora posestnik naznaniti, koliko dobi obresti, ni pa dolžan navesti naloženega kapitala. Napovedati se morajo tudi dohodki iz trgovine, obrti ali rokodelstva. Če posestnik v enem zadnjih treh let zaradi ujm (toče, moče, suše ali druge nesreče) ni imel nobenega dohodka, lahko izgubo odtegne od dohodkov drugih dveh let. Postavno zadostuje, če se dohodki od posestva v priznalnici skupno, to je vsi dohodki od posestva, navedejo. Bolje je pa, da se dohodki od travnikov, sadonosnikov, njiv, živinoreje tudi podrobno navedejo, n. pr. dohodki od travnikov — 120 K, njiv — 150 K, sadja — 60 K itd.

Da more posestnik priznalnico dobro in natančno izpolniti, se priporoča, naj bi imel vsak knjigovodstvo o dohodkih in izdatkih; zakaj le tako more rabi v priznalnici nepobitne dokaze.

Davčne oblasti imajo posestne pole na razpolago in na podlagi teh navadno predpisujejo čisti dohodek ter se na mnogotere elementarne nezgode navadno niti ne ozirajo.

Marsikateri, ki je predstoječa navodila prebral in spoznal, kaj vse ima priznati kot dohodke, bo morda nevoljen ter si bo mislil: S temi navodili mi ni nič ali malo pomagano! Vendar ljubi prijatelj, ne bodi malosrčen, temveč beri pazljivo sledeče: Kaj in koliko se sme od dohodkov iz posestva in poslopja odpisati?

1. Odpisati se smejo vsi gospodarski stroški, in k temu spada:

a) 1% za obrabo poslopij;
b) stroški za ohranitev in popravilo gospodarskih poslopij, stanovanj za družino, stroški za zidarje, plote, pota, ceste, mostove, studence, vođovođe, dretnaže, napajanja zemlje, zatvornice, splohi za izboljšanje posestva;
c) za nakup živine, za obrabo gospodarskega orodja, kakor za plug, brano, vozove, motike, lopate, kose, srpe, vile, grablje, jerbese, žaklje, sođe, kađi itd.;

d) znesek za nakup gospodarskega orodja, strojev, kateri se rabijo namesto obstoječih obrablenih; to velja pa samo tedaj, če je imel posestnik stroj, n. pr. mlatilnico, ki se je pa obrabila ali je bila nepraktična, neporabna, in si kupi zato nov stroj;

če pa posestnik poprej ni stroja imel in si kupi novega, tedaj se pa ne more kot gospodarski strošek vračunati;

e) stroški za živinozdravnika;
f) stroški za luč, kurjavo (drva), za gospodarska poslopja, na primer kurjava v hiši za družino, luč v hlevih, v kamri ali kleti, nikar pa za lastno porabo posestnika;

g) stroški za semena, sadike (borove, smrekove sadike), krmo, živinsko sol, otrobe, koruzo, oves, umetna gnojila, steljo, seno za krmo živine, kar se v ohranitev gospodarstva kupi;

h) plačila in hrana za družino in delavce;
i) stroški za družino pri bolniški blagajni.

Če mora posestnik svojim sinovom ali hčeram plačati delo, sme samoumevno dotični znesek vračunati kot izdatek pri odmeri osebne dohodnine. Isto je s stroški (hrano, obleko) za ubožee.

Nadalje izgube, n. pr. če pogine kaka živina, ali če se zgodi druge nesreče, kjer posestnik nima krivde.

Izdatki za potrebna popravila in za zidanje gospodarskih poslopij, mostov, za plote, za napravo in popravo cest, če se s tem gospodarstvo izboljša. Če se pa gospodarstvo z nakupom poveča, s tem, da je kupil posestnik kake parcele in je zaradi tega primoran, sezdati si večje gospodarsko poslopje ali napraviti nove mostove in ceste, tedaj se stroški ne smejo odračunati v priznalnici.

Nadalje pri gojdarstvu, n. pr. stroški delavcem za podiranje, izdelovanje, žaganje in vožnjo. — Stroški za nasade se smejo le takrat vračunati, če se gre za ohranitev dosedanjih gozdnih parcel, nikar pa, če se zasadijo parcele, kjer je prej bil pašnik, njiva ali travnik.

Vsi zgoraj navedeni odbitki se naj v priznalnici na uradnem obrazcu navedejo pod rubriko „Nestalni dohodki iz posestva“

Dalje sme posestnik sledeče odbitke na drugi strani priznalnice navesti, in sicer:

1. davke od posesti, hišno razrednino, kakor tudi deželne, okrajne, občinske, šolske doklade, kakor tudi cerkveno-konkurenčna plačila;

2. vse obresti od dolga pri hranilnicah, kakor tudi pri zasebnikih, nikdar pa vrnjeni kapital;

3. prevzitarški stroški, oskrba za onemoglo družino, za katero je vsled pogodbe dolžen skrbeti;

4. zavarovalnine (premijs) za vse vrste zavarovanja: zoper ogenj, točo, za živino itd.

5. zavarovalne premije za ženo in otroke, vendar ne sme zavarovalna premija znašati nad 400 K; v priznalnici se mora zavarovalna družba, kakor tudi število policej navesti.

Vse te odbitke mora posestnik kot take verjetno in resnično dokazati. Če hoče, da se obresti od privatnih dolgov odpišejo, mora v priznalnici navesti ime, stan in stanovanje upnika, kakor tudi ime hranilnice ali posojilnice. Če pa tega ne stori, se davčna oblast na obresti, ki bi se kot odbitki pri odmeri osebne dohodnine odpisali, ne ozira.

Darila pridnim agitatorjem.

Za pridne agitatorje, ki nam pridobijo do 31. jan. 1913 nove naročnike in nam tudi pošljejo od njih celoletno naročnino, razpisujemo sledeče nagrade:

1. Za 5 novih, za celo leto plačanih naročnikov lep molitvenik v zlati obrezi.
2. Za 10 novih, za celo leto plačanih naročnikov fino vezan molitvenik.
3. Za 15 novih, za celo leto plačanih naročnikov lep križ ali pa lepo stensko podobo.
4. Za 20 novih, za celo leto plačanih naročnikov dragocen križ ali pa veliko stensko podobo.

Te nagrade bomo razposlali koncem februarja 1913.

Slovenski Gospodar stane za celo leto 4 K, za polleta 2 K za četrt leta 1 K.

Upravništvo.

Dogodki na Balkanu.**O pomorski bitki.**

ki se je vršila dne 16. t. m. med turškim in grškim brodomjem, poročajo Grki, da je bil turški admiral Halil-paša ubit. Ladjaja Heirredin Barbarosa, na kateri se je nahajal admiral, je skoro popolnoma razdžana. Ubitih in ranjenih je mnogo mornarjev in 4 častniki. Tudi 3 druge turške ladje so baje Grki poškodovali. Turška oklopnica „Heirredin Barbarosa“ je bila dosedaj najboljša turška vojna ladja. — Turške vesti pa pravijo, da Grki niso zmagali, ampak je doseglo turško brodomje velik uspeh. Grki so baje slabo streljali, tako, da je turški poveljnik po brezžičnem brzojavu sporočil grškemu admiralu: „Vaši topovi so zgrešili svoj cilj, merite 20 metrov nižje!“ — Sicer pa bo že res, da so turške vojne ladje vendar dosti trpele v tej bitki, ker je njihova napadalna moč precej oslabiljena.

Kako je sedaj v bolgarski armadi?

Bolgarska vojska pred Čataldčo veselo praznuje. Vse vojaštvo s častniki in zdravniki prebiva po hišicah, napravljenih iz zemlje. V bližini teh koč so nameščeni divizijski bolniški oddelki, ki so z vsem potrebnim preskrbljeni. Zvečer si kuhajo čaj in juho, drugi si pečejo celo čevapčice (mesna narodna jed). — Pred Drinopoljem je pa vojaštvo deloma nastanjeno po bližnjih vaseh, iz katerih se je prebivalstvo radi varnosti izselilo. Tem vojakom že celo ni nobene sile.

Turška se iznova pripravlja za vojsko.

Poroča se iz Carigrada: Vsak dan prihajajo čete, močne 100—200 mož z bojnega polja nazaj. To so ranjenci, bolniki in stari ljudje. Nekaj dni jih o-

skrbujejo v vojašnicah, nato pa jih odpustijo domov. Spravi se jih na postajo, kjer se preiskujejo taki, ki so osumljeni kužnih bolezni, potem se jim reče: pađiša (sultan) te pozdravlja, nato se jih prepusti lastni usodi. Ti ljudje beračijo in plenijo med potjo ter tako po raznih težavah pridejo v domačo vas. Kraji, po katerih potujejo, trpijo zelo veliko. Dopustniki se nadomeščajo s svežim moštvom. od vzhoda in iz srednje azijske Turčije se vali sveže ljudstvo v Carigrad; vsi boja zmožni možje so poklicani pod orožje. Iz tukajšnjih vojašnic so odpravili ranjence in prostori se pripravljajo za sprejem rezervistov. Ranjence se spravlja v bolnišnice „Rdečega križa“. Turčiji ne manjka vojakov, pač pa vojaških potrebščin, kakor uniform, orožja in streliva. Skoro vsak dan prihajajo pošiljatve vojnih potrebščin iz Rumunije. Vežbanje svežega moštva je seveda zelo nepopolno. Najbolj pa trpi turško poveljstvo radi pomanjkanja izobraženih artileristov (topničarjev). Novo oboroževanje se vrši pod vplivom vojne stranke in mladoturškega odbora. Poslednji je prišel, kakor se zdi, zopet na površje.

Moč godbe v vojski.

Nek srbski častnik je pripovedoval ta le zanimiv dogodek iz bitke pri Kumanovem:

V bitki pri Kumanovem je bil naš polk na desnem krilu dripske divizije. Od zgođnjega jutra, skoro do poldneva, smo se plazili po tleh proti sovražniku, ki je začel na nas ostro streljati. Topov na tem kraju nismo imeli niti mi niti sovražnik. Premočeni od dežja do kože, vsi umazani, oslabei vsled slabega spanja in nedostadne hrane, drhteč od mraza, napejali smo zadnje moči, da se priplazimo do sovražnika.

Zdalo se nam je, da sedaj ne more priti do bitke; vsi smo čakali, da se nas Bog usmili in nam skrajša trpljenje.

Turki so se umaknili za prekope in so stali tam kot pribiti. Bili smo oddaljeni od njih kakih 200 korakov, videli smo, da jih je veliko več nego nas in mi smo bili tako oslabei...

Ko smo se priplazili na 100 korakov, se je zgođil čudež — slišimo jasno napev in krasne zvoke naše himne. Vsi smo bili na mah vedri, ozrli smo se in za nami na hribu je stala naša godba. Nad našimi glavami naravnost nad gođce žvižgajo krogle in v tem trenutku veli naš poveljnik „juriš“ (naskok).

Vojaki so nasadili bodala na puške, skočili so kakor veverica kvišku, vskliknili so „ura!“ in se kakor levi vrgli na sovražnika.

Nastala je nepopisna zmešnjava, vpitje in rožljanje orožja. Nekateri so padli, drugi hitijo za ranjenci, toda boj divja, zmes človeških trupel se bori med seboj in v nekotikih trenutkih začenjajo Turki bežati...

V tem trenutku preneha godba igrati. Toda ta koncert je tirjal od naših gođcev veliko žrtev. Dva sta bila ubita, več nego polovica je bilo ranjenih.

Skrivališča turških častnikov.

Za turške častnike balkanska vojska ni prinesla nobenih lavorik. Nasprotno se vedno bolj množijo poročila o nesposobnosti in strahopetnosti turških oficirjev. Če so se turške čete kje začele umikati pred krščanskimi vojaki, osobito pred Bolgari, jih častniki niso hrabrili ali ustavljali, temveč so jo navadno „junaško“ odkurili z njimi ali celo pred njimi. V zmešnjavi, ki je nastala po kakem hrabrem bolgarskem napadu, so navadno častniki najprej izgubili glavo ter drveli iz bojišča, da si rešijo kožo. Če so našli kje kak varen kotiček, so se kar poskrili kakor miši v luknjo. Prav zanimive in naravnost smešne reči se poročajo o begu turških častnikov po bitki pri Lozengradu. Med splošnim begom vojakov in drugih Turkov so se poskrili nekateri turški častniki v Lozengradu, kjerkoli so mislili najti kakšno skrivališče.

Nekateri turški častniki so se preoblekli v žensko obleko, kakor Turkinje z zakritimi obrzi. Drugi so zbežali v notranjost hiš, kjer se je n. pr. neki debeli major vlegel v posteljo in se pokrili čez glavo.

Se lepše si je zmisлил tisti turški častnik, ki je pribežal v pekarno, kjer so ravno gnetli testo v velikem koritu. Kar se zažene v testo kakor je dolg in širok. Peki so bili že od strahu zbežali pred bolgarskimi vojaki, a on si je mislil, da bo v testu najbolj na varnem pred njimi. In ako bi ne bil molel iz testa častnikov nos, skozi katerega je moral dihati, bi ga ne bil nikdo zasledil. Tako pa prime nek vojak za tisto reč, misleč, da je „kifelo“, a na svoje veliko začudenje privleče ven celo človeško truplo, namreč „hrabrega“ turškega „bimbašija“. (Tako se imenuje v turški armadi tisti častnik, ki poveljuje 1000 vojakom.)

Nek častnik se je hotel rešiti s tem, da se preobleče, a ker ni bilo takoj ženske obleke pri rokah, slede častniško uniformo in se vsede s prekrižanimi nogami — kakor Turki navadno sede. Ko se mu bolgarski vojaki približajo, naježi in našopiri se prav kakor koklja na jajcih, misleč, da ga bodo zaklali. A vojaki mu samo vele, da naj se za silo obleče ter gre z njimi. Bil je silno lačen, ker se je že dalje časa skrival. Dajo mu jesti, in ko se nasiti, reče vesel: „Kaj slabšega sem pričakoval. A ko vidim, da ste tako dobri ljudje, mi je žal, da sem se boril proti vam in da sem se potem iz strahu skrival.“

Mnogo drugih častnikov se je pa poskrilo po skladiščih ali shrambah, kjer je bila v kupih turšica in razno žito. Kar v zrnje so zlezli in čakali reči, ki se bodo godile. A najbolj prebrisan je bil tisti turški častnik, ki se je delal za hlaznega tako dolgo,

dokler ni vsled dobre hrane, katero je dobival kot vjetnik v bolgarskem taboru, prišel zopet k pameti, to je k prepričanju, da mu ne gre za kožo.

Takšne žalostne in smešne vloge so igrali turški častniki v Lozengradu. Med tem, ko so se njihovi vojaki bili v trdnjavah okoli mesta, so častniki jedli in pili in na karte igrali. Ko so se pa vojaki začeli umikati bolgarski armadi, so jo deloma tudi častniki udarili v beg, deloma so se pa poskrili in igrali take vojaka ali častnika nevredne vloge.

Politični ogled.

— **Državni zbor.** Ena izmed najdaljših sej, odkar obstoji avstrijski državni zbor, je bila ona, ki se je začela dne 17. decembra. Trajala je celih 56 ur. Začetek je bil v torek, dne 17. decembra, konec pa v četrtek ob 4 na 8. uro zvečer. Češki radikalni poslanci so hoteli z obstrukcijo doseči, da se ne bi sprejela postava o vojnih datjavah. Poslanec Fressl je sam govoril celih 16 ur, govorili so tudi še drugi češki radikali, vršila so se poimenska glasovanja in druge take zavore, a vkljub temu je bila češka obstrukcija dne 19. decembra strta. Liberalni mladočehi niso podpirali čeških radikalcev. Zbornica je sprejela v drugem branju postavo o vojaških datjavah. Ob koncu se je slovenski poslanec Gostinčar dobil besedo in je pošteno ožigosal vlado in večino ter izjavil, da si Slovenci ne dajo kratiti svoje pravice. V petkovi seji je bilo na dnevnem redu tretje branje postave o vojnih datjavah, začasnih poslovnih in uradniških predloga. — V petkovi seji je sprejela zbornica zakon o vojnih datjavah tudi v tretjem branju in sicer z 250 glasovi proti 116. Nato se je razpravljalo poročilo odseka za spremembo poslovnika, ki predlaga, da se začasni poslovnik podaljša za pol leta. Predlog se je sprejel z večino glasov. Potem se je začela razprava o uradniški predlogi. Dr. Korošec je povdarjal, da je gosposka zbornica to predlogo sprejela v istem smislu, kot so zahtevali Slovenci. Po tej razpravi se je seja končala. Prihodnja seja se vrši v petek, dne 27. decembra. — V proračunskem odseku, kateri je zboroval po zbornični seji, je slovenski poslanec dr. Korošec naznanil, da Slovenci prenehajo z najstrožjo opozicijo. Z dosedanjim nastopom so hoteli Jugoslovani pokazati vladi in javnosti nevoljo, ki vlada na jugu naše države zaradi krivic, ki jih trpijo Jugoslovani od vlade in Nemcev. Najstrožjo opozicijo opustijo, ker se je od strani večine kolikor toliko popravila tista nasilnost, ki si jo je dovolil predsednik proračunskega odseka proti Jugoslovanom. Nadalje so Slovenci tudi dosegli, da se predloga o gosposkih zadrukah, katera bo tudi slovenskim rajfajzenovkam dosti v prid, takoj odkaze narodno-gosposkemu odseku in sprejme že pred Novim letom. V soboto je imel proračunski odsek zopet sejo.

— **Deželni zbori.** Vlada sklicuje moravski deželni zbor k zasedanju dne 23. decembra. Nižjavstrijški in bukovinski deželni zbor pa sta sklicana na 27. decembra.

— **Dunajski župan odstopil.** Dr. Neumayer, dunajski župan, je dne 19. decembra odstopil, ker so ga liberalci in socialni demokratje začeli zadnji čas v javnosti prehudu napadati. Volitev novega župana se vrši že 23. decembra.

— **Avstrijski liberalci proti zakramentu svetega zakona.** Dalje časa so mirovali avstrijski liberalci s svojo zahtevo po odpravi nerazdružnosti sv. zakona. A sedaj hočejo vreti zopet to svojo žalostno zahtevo v javnost. Dne 19. decembra je v seji avstrijske gosposke zbornice ob priliki razprave o preosnovi državljanskega zakonika govoril liberalcec Grabmayer za svobodni ali civilni zakon in za odpravo postavnih določil, ki priznavajo veljavnost katoliškega zakona. Grabmayerja so pošteno zavračali v svojih govorih baron Call, nadškof dr. Nagl in dvorni svetnik dr. Lamasch. Ti trije govorniki so s povzdignjenim in odločnim glasom povdarjali, da ni vzroka, podreti neolčljivost katoliškega zakona. Kakor hitro bi se v Avstriji zavrgel katoliški zakon, bi se tudi pri nas začeli verski boji, kakor na Francoskem in v drugih deželah. Liberalci bi radi z odpravo nerazdružljivosti sv. zakona udarili družino. Zatorej ljudstvo slovensko, varuj se liberalcev!

— **Hrvatsko.** Čuvaj vlada po stari navadi naprej. Bivšega poslanca, župnika Stjepana Zagoraca, ki je član stranke prava, je dal Čuvaj policijsko preganjati, ker je obsojal v listih postopanje vlade glede razpusta občinskega odbora v Kraljevicu. Policija in žandarji so vrlega domoljuba zasledovali več dni, kakor kakega hudodelca. Dne 19. decembra so ga v Zagrebu prijeli in zaprli. Taka je pravica na Hrvatskem pod Čuvajem!

— **Virtemberško.** Tudi v Nemčiji so liberalci večkrat tepeni. Tako so pri deželnozbornski volitvi dne 19. t. m. na Virtemberskem izgubili 7 poslancev; katoliška stranka „centrum“ pa je še enega poslanca pridobila, tako, da šteje v novem deželnem zboru 26 poslancev.

— **Bavarskega princa-vladarja Luitpolda** so 19. t. m. v Monakovem slovesno pokopali. Pogreba so se udeležili: Princ Ludovik, nemški cesar Viljem, saški kralj, avstrijski prestolonaslednik Franc Ferdinand kot zastopnik cesarjeve, ruski veliki knez Boris in mnogi člani evropskih vladarskih hiš. Pogrebne slovesnosti je opravil nadškof monakovski.

— **Mirovna pogajanja** v Londonu le počasi napredujejo. V četrtek, dne 19. decembra, se je vršila

3. seja zastopnikov, ki pa je trajala le kratek čas. Turški zastopnik je izjavil, da se Turki ne morejo poprej pogajati, dokler ne dobijo iz Carigrada od vlade natančnejših določil. Turška vlada je odposlala v London posebnega sela, ki bo izročil turškim odposlancem podrobna navodila. V soboto, dne 21. dec., se je zopet vršila seja zastopnikov.

— **Amerika.** Državni svet Združenih držav je sklenil zakon, po katerem se odslej osebe, ki ne znajo čitati, ne bodo smele seliti v Ameriko. — Dosedanji predsednik ljudovlade, Taft, bo po končani svoji predsedniški službi nastopil mesto profesorja na nekem vseučilišču.

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

29. nedelja: Tomaž, škof; Trofin, mučenec.

30. ponedeljek: David, kralj; Liberij, Nicefor, muč.

31. torek: Silvester, papež; Pavlina, mučenica.

Leto 1913:

1. januar: sreda: Novo leto, Obrezovanje Gospe.

2. četrtek: Makarij, opat.

3. petek: Genčefa, devica; Salvator, spoznav.

4. sobota: Tit, škof; Izabela, kraljica.

* **Osebnostna vest.** Naš premilostljivi knezoškof so se vrnil še-le dne 22. decembra zvečer z Dunaja, kjer so imeli v sredo, dne 18. decembra, v skupini desnice gosposke zbornice govor o cerkvenopravnih zadevah, in kjer so se potem dne 19. in 21. decembra udeležili seje v gosposki zbornici.

Iz učiteljske službe. Provizorični učitelj v Račjem Maksimilijan Smole je imenovan za stalnega učitelja istotam; provizorični učitelj v Črešnjevcu A. Planer je imenovan za stalnega učitelja istotam; stalni učitelj v Kostivnici Ignacij Čokl je prestavljen v Runče.

* **Iz politične službe.** Namestniški konceptni praktikant Ervin Kropaček v Slovenjem Gradcu je prestavljen k okrajnemu glavarstvu v Ptuj.

* **Južna železnica** bo imela letošnje leto približno 160 milijonov kron skupnih dohodkov.

Iz južne železnice. Prestavljeni so: Franc Cutič, provizorični pristav, iz Brežic v Wörgl; Viljem Novak, provizorični pristav, iz Velikoveca v Brežice; Adolf Vlček, pristav, iz Spittala v Baden; Ajunkt Franc Papst iz Celja v Gorico; Hugon Navratil, postajenačelnik, iz Werndorfa v Pliberk; Edv. Grah, aspirant, iz Ruše v Donawitz; Jožef Pilh, pristav, iz Donawitza v Ruše; Alojzij Laurenčič, aspirant, iz Bracola v Vuhred-Marenberg.

Smrtna kosa. Dne 19. t. m. je umrl v Trstu 40-letni slovenski poslanec in tržaški mestni svetovalec Alojzij Gorjup.

* **2.500 novih naročnikov** je pridobil „Slovenski Gospodar“ leta 1912. To je število, na katero je lahko naš list, pa tudi vsak njegov prijatelj, ponosen. Predno bo šlo leto 1912 k zatonu, se bo tiskal „Slov. Gospodar“ v 13.000 izvodih. Pa so to tudi naročniki, ki v redu plačujejo naročnino. Ljudstvo naše upošteva važnost svojega glasila, ga podpira in širi. Naj gre tako brez prestanka naprej! O Božiču in Novem letu porabite vsako priliko za razširjenje „Slovenskega Gospodarja“!

* **Gradec.** V soboto, dne 7. decembra, je priredilo društvo „Kres“ svojim članom, katerih šteje letos nad 300, Miklavžev večer. „Kresove“ prireditve vedno bolj in bolj zadovoljujejo občinstvo in pridobivajo med graškimi Slovenci vedno več prijateljev. Veseli moramo biti, da se „Kres“ tako lepo razvija, da je postal nosilec slovenske misli v Gradcu in bivališče vseh katoliško mislečih slojev. Velik uspeh ima znamenovati društvo s svojim Miklavževim večerom, ki je prav lepo uspel in se čuje o celi prireditvi le pohvala. Miklavž je polagal graški mladini na srca, naj skrbno čuva zaklad svete vere in pa naj se trdno drži slovenskega jezika, katerega jo je učila slovenska mati. Po govoru je razdelil mnogobrojna darila malim in odraslim, kakor so pač zaslužili. Ko je nebeški poslanec odšel, so igrali Kresjani šaljivo enodejansko „Za letovišče“, pri kateri smo morali občudovati izurnjenost društvenih igralcev. Veliko smeja je žel šaljiv prizor „Boltatu Pepe in Žane z Iblane na turškem bojišču“, ki so ga igrali trije „Ljubljancje“ prav po „iblski“. Kresjani so izvedeli vse najnovejše novice z bojišča. Mnogo smo imeli zabav in veselje, pa tako lepo uspeh kot baš ta, je bilo malo. Naj bi pristopilo še več Slovencev h „Kresu“!

* **V. Weixl pod zaščito „Sloge“.** Zadnjič smo odločno prijeli slovenskega papirnega trgovca Weixla v Mariboru, ker prodaja v svoji trgovini nemški pohujšljivi list „Der neue Blitz“, kajti razpečavanje veri nasprotnega in potem še nemški g a lista nikakor ne spada v panogo „slov. narodno trgovstvo“. G. V. Weixl nam je nato pisal, da je dozdej in bode tudi še dalje prodajal omenjeni list ter je zavestno pristavil, da se za naš list nič ne zmeni, naj piše o njem kar hoče. Obenem nam je tudi javil, da čitatelji „Slovenskega Gospodarja“ tako redko prihajajo v njegovo trgovino, da bi jih lahko po dnevu z lučjo iskal. Hvala Bogu, smo si mislili, da je tako, vsaj naši pristavi ne pridejo v položaj, da bi se jim nudil v nakupovanje kak nemški ali slični časniški „pofel“. Zato smo g. Weixla pustili pri miru. V resnici pa je g. Weixla naša ostrina in zaslužna graja dosti prijela, kar dokazuje, da mu vendar ni vseeno, kaj pišemo o njem. Prišla sta namreč v „Slov. Narod“ kmalu dva dopisa, v katerih se hoče g. Weixla zagovarjati in oprati, češ, da smo ga mi zato napadli, ker je odbor liberalnega političnega društva za mariborski o-

kraj. Tudi na ta dva dopisa smo molčali. Še-le, ko je Weixl zbobnal skupaj mariborsko Slovensko trgovsko društvo, da ga brani kot svojega nadstrankarskega odbornika, smo zopet z vso odločnostjo zavrnili izvajanja omenjenega društva in obenem stavili več vprašanj, na katera pa do danes še nismo dobili odgovora. Gosposke že vedo, zakaj ne odgovorijo! Najbrž jim dela težave Weixlov koleđar, ki na nesramni način napada našo stranko. Je pač težko dokazati nadstrankarstvo trgovca Weixla, odbornika Slovenskega trgovskega društva, ako ta istočasno v svojem koleđarju javno nastopi zoper katoliško stranko in prevzame obenem tudi odborniško mesto v liberalnem, torej strankarskem društvu! Kaj ne? Celo „Slovenski Narod“ ne prinese nič več v zagovor g. Weixla. Zato pa mora nastopiti „jetična“ „Sloga“, da ga zagovarja in mu prižene odjemalcev. Ta lažnjivka je zdaj iznašla, da mi zato napadamo Weixla, ker ga hočemo uničiti kot konkurenta tiskarne sv. Cirila, ki ima tudi svojo papirno trgovino. Lažnjivka „Sloga“, ta trditev že docela ne bode držala. Mi poznamo tiskarno sv. Cirila. Tiskarna sv. Cirila/si ni še-le zdaj uredila papirne trgovine, temveč je to trgovino že imela ter je delovala za naše ljudstvo že, ko papirnega trgovca V. Weixla še ni bilo in bode to svojo nalogo še izvrševala, ko g. Weixla in „Sloge“ morda ne bo več. Tiskarni se ni treba bati pobnih konkurentov. To si naj „Sloga“ in nadstrankar Weixl dobro zapomnita!

* **„Štajerčevi“ uredniki.** Ptujski odvetnik dr. A. Brumen priobčuje v „Slovenskem Narodu“ nek odgovor na napade v „Štajercu“ in prvi med drugim: „Neposrednemu predniku L. Linhartu, I. D., ki je 25. novembra t. l. v Leskovcu radi preobilo zavžitega žganja obležal v cestnem jarku in potem v svinjskem hlevu g. M. Straschila, svaka I. Orniga, izdihnil skesan dušo, sledi moje pomilovanje in usmiljenje v tužen grob. Rad bi napisal primeren nekrolog o njem za „Štajerčeve“ pristase in čitatelje, če bi vedel, da „Štajerčev“ odbor, oziroma g. Karel Linhart, ta nekrolog sprejme v svoj list. Tudi z nekim drugim „Štajerčevim“ urednikom imam posebno sočutje in prav puščavniško usmiljenje. Ta je neki ubogi ženi v Trbovljah leta 1906. ostal dolžan neko svoto za hirano. Ko ga je tožila pri sodišču, je dvignil upor proti plačilnemu povelju, dasi je priznal dolg v celem obsegu. Pri obravnavi se je pustil kontumacirati, ta izreden poštenjak! Ker je eksekucija proti njemu ostala brez uspeha, je prišlo do razodetne prisige, katero je ta „kremeniti“ značaj tudi prisegel, trdeč, da ne more te svote plačati, ker mu Südmarka plača samo 160 K mesečno. Če hoče g. K. Linhart ime in naslov tega urednika „Štajerca“ izdati, naj se potruži k meni v pisarno ali pa naj pregleda akte c. kr. okrajne sodnice v Ptujju Cb II 473-6 in E IV 633-6.“ Kaj bo Linhart na to odgovoril?

* **Edini domoljub.** Linhart še vedno psuje slovenske poslance kot največje škodljivce domovine, vidi med Čehi same izdajalce ter pravi o „Štajercu“, da je edini slovensko pisani list, ki je stal zvesto za cesarjem in domovino. S „Štajercem“ se pač ne bomo kregali zaradi domoljubja, vendar pa bi radi vedeli, ali še Linhart nikdar ni videl v Ptujju viseti velizdajalske frankfurterice in ali mu ni znano, da neki list „Štajere“ izhaja v „Bismarkovi“ ulici. Je li bil tudi Bismark avstrijski domoljub?

* **Pesem za Božič** je objavil „Štajere“. O kako-vosti štajerčijanskega stihotvorja ne govorimo, saj stoji, kakor znano, primerno v isti višini, kot štajerčijanski patrijotizem. „Štajere“ pa je v tej pesmi tudi pokazal, da je hkratu posebne vrste pismouk. „Štajere“ namreč tako pesnikuje:

„V hlevu zvezda porodila se, ki svet je razsvetlila. Sijaj, sijaj v sreca jasna, zvezda ti božična, krasna.“

Pismouk „Štajere“ torej uči, da se je v betlehemske hlevu rodila „zvezda“, „božična“, „krasna“. No Korl, pojdi in vprašaj kakšnegakoli Solarčka in boš izvedel, kdo se je rodil v betlehemske hlevu.

* **Zmaga koroških Slovencev.** V Št. Štefanu ob Zili so Slovenci pri občinskih volitvah zmadali v vseh treh razredih. Nemci in nemškutarji so popolnoma propadli. Št. Štefan je največja občina šmohorskega okrajnega glavarstva.

* **Kalendar Sreca Isusova** in Marijina za prostu godinu 1913. Ta koledar, ki so ga izdali hrvaški jezuitje, se odlikuje ne samo po lepi zunanosti, temveč tudi po jako bogati vsebini. Koledar stane po pošti 90 vin. in se naroča v Zagrebu pri „Hrvaškem katoliškem tiskovnem društvu“.

* **V osrednjo komisijo za zgodovino** so izmed štajerskih Slovencev imenovani: profesor dr. Avguštin Stegenšek in stolni prošt Karol Hribovšek iz Maribora, in prošt Jos. Flek iz Ptujja.

* **III. slovenski protialkoholni kongres** (shod) priredi Protialkoholna zveza „Sveta vojska“ in Društvo zdravnikov na Kranjskem ob 10letnici protialkoholnega gibanja na Slovenskem. Čas kongresa: Nedelja 29. in ponedeljek 30. decembra 1912. Kraj zborovanja: Velika dvorana hotela „Union“. — I. nedelja 29. decembra: Ob 8. uri v stolnici tiha sv. maša v namen kongresa. Pričetek zborovanja ob 9. uri dopoldne.

* **Velik požar.** V občini Sepekava blizu Prage na Češkem je uničil velik požar dne 19. t. m. 39 hiš z vsemi gosposkimi poslopji in pridelki vred. Zgorelo je tudi mnogo živine. Neki kmetici, ki je pred nekaj dnevi iz strahu pred vojsko vzdignila v hranilnici 12.400 K, je zgorel ves denar.

* **80 let poslanec.** Dne 19. t. m. je slavil ogrski državni poslanec Jožef Madarase 80letnico svojega po-

slančevanja. Mađarase je bil že leta 1832 kot 18letni mladenič izvoljen za poslanca. Radi starosti se starosta vseh poslancev le malokdaj udeleži sej državnega zbora.

Z avstrijskega tržišča. Pri nas v Avstriji imajo tovarnarji in karteli zlate čase. Cement, železo, sladkor in drugo enako blago se ni nikjer v Evropi zadnja leta tako podražilo kakor pri nas v Avstriji, ker vlada bogatim industrijcem in kartelom premalo gleda na prste. Avstrijski cement je tako drag, da pride celo cement iz Nemčije v kljub carini in tovarnini ceneje kot avstrijski; enako je glede železa. — Listi poročajo, da nameravajo tovarnarji sladkorja svoje izdelke zopet podražiti, in sicer 1—2 K pri 100 kg. — Cena žitu sedaj polagoma, a stalno pada. Ta tešen je znašal padec pri pšenici in rži povprečno 5—10 v. pri 100 kg. — Pitana živina je sedaj ob praznikih vstrajala pri svoji ceni, nasprotno pa je cena plemenitih živin padla za 1—3 K pri 100 kg žive teže.

* **Zivinske potne liste** se ne sme izpolnjevati s črnilnim svinčnikom (tintnikom), ampak samo s pravim črnilom. Ministrstvo za javna dela je z odlokom št. 11.102 z dne 17. marca 1912 javilo, da je spisovanje živinskih potnih listov s črnilnim svinčnikom nedopustno, ker taki potni listi pripuščajo ostrglatve in postanejo po večkratnem pregledovanju, posebno ob deževnih dneh, nečitljivi, kar ima navadno slabe posledice za župana, pa tudi za lastnika živine. C. kr. namestnija je z odlokom št. 1276-14, z dne 6. decembra 1912 na to opozorila podrejene urade. Naj se župan in izdajatelj živinskih potnih listov natančno ravna po teh navodilih.

* **V kateri volilni razred** se naj pri občinskih volitvah uvrstijo častni občani? Došlo nam je več vprašanj, v kateri razred spadajo častni občani. Glasom volilnega reda za Štajersko se morajo uvrstiti častni občani sledeče: Ako častni občan ne plačuje v občini nobenega davka, se uvrsti v III. volilni razred, ako pa plačuje sam za-se v občini davek, potem kot častni občan ne voli, ampak voli le kot davkoplačevalec. V slučaju pa, da ima mož, ki je častni občan, v občini posestvo skupno z ženo, voli poleg tega, da je davkoplačevalec, še tudi kot častni občan, sam za-se. N. pr. Anton Sliva je častni občan v občini Dolga vas. On ima v občini tudi srednje posestvo, na katerem je sosesnica tudi njegova žena. Kot davkoplačevalec je uvrščen v II. volilni razred, a kot častni občan voli tudi v III. razredu. Če pa bi bil Sliva sam lastnik posestva, brez žene, voli samo v II. razredu, ker se mu v tem slučaju volilna pravica kot davkoplačevalec in častnemu občanu združuje.

* **Za balkanske ranjence** so darovali ozir. nabrali: g. župan Vinko Jezernik in krojaški mojster Franc Grabner sta v Lucanah nabrala 128 K; Marija Dimec K 18 42; Marija Imperl v Razboru 5 K; Neža Marovt, Braslovče 7 K; Županstvo v Borec 11 K in perilo; Rupnik Ana, Loče 4 K; Plaznik Franja, Pameče K 5 20; Lederer Ana, Gor Voličina 20 K; Marica Vrhnjak, Pameče K 6 40; Marija Vovlak, Braslovče K 21 60; Sobota Urša 2 K; Masten Neža 2 K; Neimenovana 9 K; Kolarič J., Mala nedelja 14 K.

* **Za S. K. S. Z.** v Mariboru je daroval veleč. g. M. Eferl, župnik pri Zg. Sv. Kungoti 5 K. Hvala! Rodoljubi posnemajte!

* **Marijin otrok sem!** Zivljenska slika v 3 dejanjih. Iz nemškega prestavila Albina Treven Zložila učiteljica Marijine kongregacije. 1913. Založilo Kat. bralno društvo pri Sv. Jurju ob juž. žel. Igra je različna od one že znane „Marijin otrok“. Priporočamo se zlasti dekliškim Marijinim družbam v predstavo kot jako primerna. Tiskala Cirilova tiskarna v Mariboru. Cena izvodu je 50 vin.

Mariborski okraj.

m Maribor. Okrajno glavarstvo razglašja, da bo imelo uradne dneve izven Maribora v mesecu januarju: v četrtek, dne 2. v Slovenski Bistrici; v torek, dne 7. pri Sv. Lovrencu nad Mariborom, in dne 9. pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. — Meseca februarja: v torek, dne 4. v Peklu pri Poljčanah; v četrtek, dne 6. v Slov. Bistrici in v četrtek, dne 13. pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.

m Maribor. Župana dr. Schmidererja je imenoval mestni svet za častnega občana. — Imenitno gospodari naša mestna uprava z občinskimi deparjem. Ko so zasipavali obzidje novega mostu in oni del ceste, ki vodi z mostu v Gosposko ulico, so čisto pozabili na vodovodne cevi. Sedaj, ko je bilo že vse pripravljeno za tlakanje, so prišli še-le na to. In tako sedaj zopet prekopavajo že useđeni zasip več metrov globoko, da jim bo mogoče položiti vodovodne cevi. Ali ta dela nič ne stanejo? In pri regulaciji ceste z Glavnega trga proti Narodnemu Domu so se nemški inženirji močno zmotili. Tlak Mayer-jeve hiše je moral Kiffmann položiti 30 cm prenikzo, tako, da bo cesta višja kot tlak in bosta ob deževju blato in voda tekla v hišo. No, pa v Mariboru vse to nič ne stori, saj imajo davkoplačevalci denar!

m Maribor. Na deželni vinarski in sadjarski šoli se vrši od 20.—25. januarja 1913 tečaj za kletarstvo. Natančneje v oglasu.

m Maribor. Zadnji četrtek, dne 19. t. m. se je vršil v dvorani društva katoliških mojstrov okrožni združni shod. G. nadrevizor Pušenjak je v svojem govoru dajal važna navodila posojilničarjem in je razmotrival položaj na denarnem trgu. Udeležba je bila primeroma mala. Nekateri posojilnice, posebno one z desnega brega, niso poslale sploh nobenih zastopnikov, kar je vse graje vredno. Pohvalno moramo omeniti vrlo posojilnico pri Sv. Križu nad Mariborom, ki je bila zastopana po več vrlih možeh.

m Maribor. — **Silvestrov večer v Ruški koči na Pohorju.** Tozađevni pogovor se vrši v petek, dne 27. decembra ob 8. uri zvečer v kmečki sobi Narodnega Doma v Mariboru.

m Sv. Magdalena v Mariboru. Zadnji nedeljo t. l., dne 29. decembra, ima magdalenska dekliška

zveza zopet svoj redni mesečni sestanek takoj po večernicah v društveni sobi. Vabljeni so vsa dobro misleča dekleta!

m Kamnica. Prvo dejanje županovanja Hofbauerjevega je bilo, da je dal dovoljenje za ples na adventno nedeljo v ABingerjevi ohstilni. Držimo se načela: po njihovih delih jih bomo spoznali.

m Kamnica. Dne 19. t. m. je umrla posestnica Elizabeta Potočnik, ki je vsakokrat pri občinskih volitvah dala pooblastilo slovenski stranki. Pokopana je bila pri Sv. Urbanu. Zaveđni Slovenki svetila večna luč!

m Gor. Sv. Kungota. Franc Drozg, oženjen posestnik na Vrčiču v tukajšnji župniji, je v sredo, dne 11. decembra v jutro odšel v Maribor na sejem. Ker ga ni bilo domov, so ga začeli iskati in so ga v soboto, dne 14. decembra zvečer našli pri Frasovi gostilni v Spodnji Sv. Kungoti mrtvega v Pesnici. Spravili so ga v mrtvašnico pri Spodnji Sv. Kungoti in ga v torek, dne 17. decembra, popoldne po izvršenem komisijskem ogledu in raztelesenju pokopali na ondotnem pokopališču. Umrli je, kakor pred par leti pri njem stanujoči Pius Herič. Kakor se da sklepati, je bil vzrok žalostne smrti najbrže nesrečni alkohol.

m Gor. Sv. Kungota. Vendar je na občinski deski na stari šoli zopet nabit slovenski razglas, pa ne mislite, da iz tukajšnjega kraja, ampak iz Gradca, namreč „Naklep na smodnišnico pri Karlsdorfu — 500 kron premije za izpitovanje kriveca“ od c. kr. Štajer. namestništva v Gradcu z dne 9. decembra 1912, štev. 12752-3 1912. Da je nabit ta razglas lepo v slovenskem jeziku, ima menda svoj vzrok v tem, ker je prišel iz Gradca od c. kr. štajerskega namestništva, in menda le ni prav kazalo, slovensko besedilo nazaj zagrniti in zakriti, kakor se je delalo še pred nedavnim časom.

m Št. III v Slov. gor. Oni železničar, o katerem ste v zadnji številki poročali, da je v Štorah dne 16. t. m. ponoči ponesrečil, je tukajšnji rojak Rupert Fidler. Rajni je bil oženjen, oče dveh malih otrok; bil je vrl Slovenec in krščansko misleč mož. Truplo so prepeljali v Maribor. Pogreb se je vršil dne 19. dec. N. v m. p.!

m Vukovski dol. Tukaj je umrl župan in posestnik J. Šantl. Rajni je bil pristaš štajercijanske stranke. N. v m. p.!

m Jarenina. Na novega leta dan po večernicah se vrši v čitalnici občni zbor Bralnega društva. Na sporedu je poročilo odbora, volitev novega odbora, sprejem novih udov, govor in šaljivi srečolov s krasnimi dobitki. Na praznik sv. Treh kraljev, dne 6. prosinca popoldne po večernicah je občni zbor Mladeniške zveze. Na vspredu: Volitev odbora, govor. — Prihodnje nedeljo, dne 22. prosinca popoldne po večernicah se vrši občni zbor Dekliške zveze jareninske. Na vspredu: volitev odbora, govor. Oba shoda se vršita v čitalnici Kmečkega bralnega društva. Jareninčani, zlasti mladina, pridite polnoštevilno!

m Studenci pri Mariboru. Pri občinski volitvi za II. in I. razred, ki se je vršila dne 20. t. m., so zopet zmagali Nemci in posilinemci. Nasprotniki so agitirali in si pomagali z vsemi dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi. V II. razredu je dobila slovenska stranka 26 glasov, Nemci pa 51. V I. pa Slovenci 4, Nemci 12 glasov. To je za naš prvi poizkus lep uspeh.

m Sv. Lovrenc nad Mariborom. Skrajno nesramni dopisi, s katerimi napada po nemških časopisih in v ptujskem smrdljivcu znana vsenemška trojica vsakega, ki še količkaj drži na svojo narodno čast in poštenje, morajo tudi največjega mlačneža razburiti. Častilci pruskega Bismarka so postali kristalno čisti avstrijski „patrijotje“, nas Slovence pa tožarijo in ovajajo kot veleizdajalce in nevarne srbaše, katere je treba zapreti ali pa izgnati na Srbsko. Take hudobije in brezprimerne hinavščine so zmožni samo naši nemurji, ki so si kot narodni odpadniki že davno izvolili Judeža za patrona. Največji napotek, v katerem pri vsaki priliki trejijo s svojo neumno bučo, je naš č. g. župnik. Pri vseh občinskih volitvah je župnik komandant; četudi doma bolan leži, nemškutar ga vendar vidi na volišču. V trški občini ima gospod župnik kot veleposestnik v I. razredu volilno pravico, tudi davka plača več kot katerisibodi „nemški“ purgar, in vendar od slovenskega in kmečkega denarja obogateli nasprotniki nobenega pri volitvah tako težko ne vidijo kakor g. župnika. Seveda, zaslužek, ki ga da g. župnik enemu ali drugemu posilinemcu, je pa le dober. Ne morem dopisa boljše skončati, kakor da navedem besede neke poštene in pravične Nemke, ki je naše poturice tako-le obsodila: „Ako bi bili pravi Nemci takšni, kakoršni so šentlovyrenški posilinemci, bi bilo mene sram, da sem nemškega rodu!“

m Sv. Lovrenc nad Mariborom. Strašna smrt! Do tretjega gre rado! V radolniški planini je neusmiljena smrt zahtevala že tretjo žrtev! Debla, tukaj „plohi“ imenovana, so zmečkala dne 3. marca 1910 samskega mladeniča Konrada Paulič, dne 22. decembra 1911 zakonskega moža Antona Gasserja, sedaj, 9. decembra 1912 pa vdoveca Gregorja Mesarič. O zadnji nesreči poročala priprosti drvar tako-le: V četrtek, dne 19. decembra 1912, ob 7. uri zvečer, ob krasnem luninem svitu, smo začeli spravljati plohe navzdol po ¼ ure dolgi, „najdaljši“ radolniški riži. Ob njej je na vsakih 200 korakov stal eden drvar-paznik s cepinom in lopato; s cepinom je odviral, to je porival naprej ustavljen plohe, z lopato pa zaviral, to je, metal zemljo v rižo, kadar je bila pregledka. 8 plohov — prvi poizkus — je zdrknilo dobro. Po vrsti smo jih spustili še 35. Naenkrat pogreša naš voditelj enega paznika, zato ustavi vse delo. 10 mož nas je

bilo takoj na mestu, da poiščemo pogrešanega tovariša. S strahom ob srcu korakamo ob riži, eni na desni, drugi na levi strani; iščemo, a tovariša ni, kličemo, a tovariš se ne zgleda. Doseđaj tako svetla luna se skriva za črni oblak! Kaj li to pomeni? Prižgemo veliko svetilko in v njenem svitu iščemo dalje. A groza! Tukaj so krvavi sledovi, tukaj čunje od sukne in hlač, tamkaj drobne koščice in ob riži kupčki človeških možganov! Črni oblak je splaval izpod lune in ta je zopet dala svojo svetlobo. Sedaj smo pri njem! 200 korakov navzdol od mesta, na katerem je opravljal svojo nevarno službo, in 15 korakov proč od riže je ležalo njegovo truplo nago, noge in roke so bile zdrobljene, spodnji del čeljusti pa se ga je še držal, a glave — od ust navzgor — ni bilo nikjer! V nedeljo, dne 22. decembra 1912, smo ga v velikem sprevedu pokopali. Gregor, naj ti bo Bog milostljiv! Tovariši, Boga se bojimo in bodimo pripravljani!

m Ješenca pri Framu. Umrli je starosta naše občine, kmečki prevžitar Jurij Pungertnik, po domače Malej, v 91. letu. Pokopali smo ga v nedeljo, dne 22. t. m. — Letos je bilo mnogo in nesramno lažnjivih dopisov iz naše občine v „Štajercu“. Tako je bilo tudi, da zahaja v našo občino g. Baznik, kaplan iz Hoč, s svojimi Orli. Resnica pa je, da g. kaplan nikdar ni bil na Ješenci. Zopet smo brali, da je prišla vrla Kovačeva deklina iz dekliškega shoda v Cirkovcah drugo jutro domov; resnica pa je, da se je z našim vrlim občanom, to je s svojim očetom, peljala isti dan tje in nazaj. In koliko ostudnih napadov je moral prestati naš občespoštovani župan. Vsa občina je bila razburjena, sosedje, ki so si bili prej najboljši prijatelji, so se sprli med seboj. To vse je povzročila zlobna roka nekega pritepenca, ki je pisal nesramne dopise v „Štajerca“. Hvala Bogu, moral je zapustiti našo občino, preselil se je drugam; sedaj se vrača mir med sosedje. Nekaj dobrega pa je vendar storil nesramni dopisun, namreč, da so vsi prijatelji „Štajerca“ spoznali, da je „Štajerc“ lažnjivec od začetka. — Še eno novico. Naša občina bo začela slovensko uradovati. Uradoval bo odslej sin poslanca Piška, ki se je nedavno oženil s hčerko našega župana.

Slov. Bistrica. Razpisane so volitve za naš okrajni zastop. Veleposestvo voli dne 20. jan. 1913, mesto in trgi dne 22. januarja in kmečke občine pa dne 24. januarja. Volitev se začne vsakokrat ob 10. uri zjutraj in se vrši v občinski pisarni v Slov. Bistrici. Vsaka skupina voli osem zastopnikov. V mestni skupini voli mesto Slov. Bistrica šest zastopnikov, trg Studenice enega in Makole enega zastopnika.

Ptujski okraj.

p Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Dne 16. t. m. je umrla po dolgi, mučni bolezni, žena veleposestnika Mih. Mustafa, Marija, rojena Mlačkar, sestra preč. g. stolnega dekana dr. Mlačkarja. Naj v miru počiva! Celi obitelji naše iskreno sožalje!

p Mihalovci. Naši liberalčeki, oziroma njih užaljeni general, se grozno huđuje v zadnjem „Narodnem listu“, da so bili ti nesrečni „klerikalci“ tako neusmiljeni in so pri tukajšnjih občinskih volitvah liberalce porazili. To je že od sile. Vsaj nekaj veselja bi se naj tem ubogim liberalcem pustilo. Škoda za njih dragoceno življenje, katero se vsled „klerikalne“ zmaže skrajša za več let. — Kar pa piše general o našem gospodu župniku, pa je delal ravno on sam. Naša stranka je agitrala pošteno in ni vsiljevala volilcem kandidate, kakor so to delali liberalni zgagarji.

p Sv. Barbara v Halozah. Dvomimo, če je kje v ptujskem okraju župnija, kjer bi število naročnikov za „Slovenskega Gospodarja“ tako naraščalo kot pri nas. Zadnji teden je dobil zopet „Slovenski Gospodar“ 12 novih naročnikov, med letom pa jih je bilo itak vsak teden več. — Vinske cene so letos zelo lepe, samo žal, da se večinoma vse vino že nahaja v kletih bogatašev.

p Sv. Tomaž pri Ormožu. Dne 16. t. m. je umrla tukaj Marija Marin v najboljši dobi svojega življenja. Rajna je bila vrla žena in dobra mati. Vrli krščanski hiši naše sožalje. Rajni bodi zemljica lahka!

p Rogatec. Pravo sliko nemško-nacionalnega gospodarstva nam kaže proračun našega okrajnega zastopa za leto 1913. Proračun izkazuje 48.245 K 22 vin, primanjkljaja, kateri se mora pokriti z dokladami na direktni davek v višini 68%. Kdo ima glavno besedo v našem okrajnem zastopu? Liberalni in nacionalni Nemci! Tako je povsod, kjer so ti ljudje na krmilu. Občine, okrajni zastopi in dežele, kjer vladajo ti ljudje, imajo od leta do leta vedno bolj slabo gospodarstvo. Kopicijo se dolgovi, doklade rastejo, a ti ubogo kmečko ljudstvo pa le plačuj. Najboljše sredstvo proti slabemu gospodarstvu v javnih zastopih je, da naši ljudje ob volitvah take vsiljivec izbačejo.

p Žetale. Tukajšnja šola slavi letos 100letnico svojega sestanka. V ta namen se bo priredila dne 29. decembra po pozni službi božji posebna slavnost v šolskih prostorih. Ob tej priliki se bo tudi šolska deca primerno obdarovala.

Ljutomerski okraj.

I Ljutomer. V Stročji vasi so se vršile nedavno občinske volitve. V odbor je zlezlo tudi par takih, ki včasih cincajo na posilinemsko stran. — Letošnje vino še ne bo tako slabo, kot se je prvotno mislilo. Res, kisline je malo več v njem kot navadno, a kdor ga je poboljšal z dodajitvijo sladkorja, ta bo imel še izborno kapljico. Cena je dokaj lepa. Poč 60 vin. li-

ter ga splohi ni dobili. Starina pa se plačuje po 1 K in še čez. — Ogrski Slovenci se vedno bolj selijo na Štajersko. Davčni madžarski vijak in pritiskanje Slovencev je na Ogrskem že v navadi. — Ozimne na Murskem polju letos niso posebno lepe. Če bo slaba zima, pa bo malo kruha.

1 Gor. Radgona. Med prekmurske Slovence, ki spadajo pod „nemško“ Radgona, se pošilja po več 100 izvodov „Štajerca“. Prejšnjo nedeljo sem videl, kako jih je nek mož, doma v Žepovcih, razdeljeval, ponujal in prodajal med naše ljudi. (Op. uredništva: Poizvedite, ali ima dotični mož oblastveno dovoljenje za razdeljevanje in prodajo lista.) Po ovinkih sem potem izvedel, da daje Štajerska podporo za širjenje „Štajerca“ med prekmurske Slovence. Žalostno sredstvo! Sicer pa tudi „Slovenskega Gospodarja“ prihaja lepo število med nas; v naših vaseh, ki spadajo pod radgonsko župnijo, se jih je letos tudi mnogo naročilo. Dobro bi bilo, ko bi „Slovenski Gospodar“ večkrat prinašal kaj iz naših krajev. (Le pišite! Ur.)

1 Verzej. Bralno društvo uprizori na Štefanovo gledališko igro: „Domen“ Po predstavi prosta zabava s petjem, srečolovom, šaljivo pošto itd. v gostilni a. Alojza Seršen v Verzeju. Začetek ob pol 5. uri popoldne

1 Gornja Radgona. Naša mlad. zveza priredi na Štefanovo, dne 26. t. m. veselico z gledališko predstavo „Mojstra Križnika božični večer“ in sicer v gostilni g. Alberta Horvat v Gor. Radgoni. Na vsopredu je tudi peje, tamburanje in šaljiva pošta. Začetek ob 4. uri pop.

Slovenjgraški okraj.

s Soštanj. Vas Družmirje dobi v kratkem električno razsvetljavo. Drogi so že postavljeni, okoli novega leta bodo dovršene tudi ostale priprave.

St. Janž pri Spodnjem Dravogradu. Dne 13. t. m. je prerano preminula učiteljica v pokoju in nadučiteljeva soproga, blaga gospa Klementina Alt, v 38. letu svoje starosti, po skoro dveletni mučni bolezni, katero je prenašala s čudovito potrpežljivostjo in vdanostjo. Boči ji zemlja lahka!

s Podgorjs. B. alno društvo priredi na praznik sv. Štefana, 26. decembra ob 3. uri popoldne v stari šoli predstavo „Nežika z Bleda“.

Celjski okraj.

c Celje. Dne 24. avgusta t. l. je povozil samodrež zagrebškega tovarnarja Gerersdorferja v Cestah pri Slatini nekega Jožeta Bukšeka, ki je mrtev obledel. Tovarnar Gerersdorfer, ki je vozil s svojim samodrežem izredno naglo, je bil obsojen na 20 K globe ali 1 dan zapora.

c Celje. Zadnja „Vahtarica“ se grozno huđuje, ga g. okrajni glavar dne 15. decembra ni obiskal neke prireditve v nemški hiši. Ali celjski prusaki ne vedo, da v družbi, kjer se neprestano vpije „Heil und Sieg“ ter se tuli „Die Wacht am Rhein“ ni prostora za domoljubnega človeka, kaj še le za c. kr. uradnika? — Dne 15. t. m. je imela podružnica nemškega Šulferajna v Gaberju svojo slavnost. Slavnostni govor je imel komisar (!?) Bruno Bauer. Govoril je o Germanih ter izrazil ponižno željo, da se bo delu Šulferajna posrečilo, dobiti celjskim Germanom našo okolico v roke.

c Celje. Značilno za liberalce, ki so s svojo „N. stranko“ baje vzeli narodno delo v Celju v zakup, je pisarjenje „Slovenskega Naroda“ v 292. številki t. l., kjer liberalni člankar trdi, da se je nemški vpliv iz mesta utržil v okolico tako, da bo ta, „kajor se nadejamo, že pri prihodnjih volitvah pridobljena“. Celo naše starodavne Petrovče vidi ta narodnjak že v nemških rokali (to so namreč tiste Petrovče, kjer so se pri zadnjih občinskih volitvah združili liberalci z nemškutarji in Nemci). Iz teh vrstic seva vsa liberalna zajčja korajža, ki jo liberalce navadno pokaže, če se je treba postaviti po robu Nemcem ali nemškutarjem. Prav je imel oni mož, ki je rekel: „Če govori liberalce o narodnosti, o delu za narod, mu je ravno tako verjeti, kot če bi te jud pozdravil s „Hvaljen boži Jezus Kristus!“ Če se bomo celjski in okoliški Slovenci zanašali na liberalce, da nas otmejo Nemcev, smo res izgubljeni.

c Celjska okolica. V Libojah je posestniku Govediču pogorel dne 13. t. m. kozolec s krmo in žitom vred. Kako je nastal ogenj, se še ni dognalo. Škoda je krita z zavarovalnino. Dne 14. t. m. so neki neznan lopovi napadli v gozdu pri Lokrovcu posestnika Jezernika iz Ostrožnega vrha in ga tolkli s koli, da je postal ves krvav. Jezernik je napadalcem le s težavo ubežal v Skobernetovo pristavo. — V Pečovju pri Teharjih je dne 11. t. m. 12letnemu Alojziju Knezu vejalnik odtrgal prstanec leve roke.

c Hmelj. Promet s hmeljem je na zatečkem tržišču teden za tednom slabiji. Kupcev prihaja vedno manj. Cene se gibljejo med 124—145 K 50 kg. Za izvenčeški hmelj se je plačevalo 110—130 K za 50 kg.

c Sv. Jurij ob južni železnici. V četrtek, dne 19. decembra, se je vršila pred upravnim sodiščem razprava o pritožbi nekaterih naših tržanov zoper odlok deželnega odbora, da se opusti „komuna“, to je trg ne sme imeti sam za-se še kakega drugega gospodarstva kakor cela občina trška skupaj z Bezovjem vred; vse mora priti v občinsko blagajno. V istem smislu so odločili tudi na Dunaju; stvar se sama po sebi razume; in vendar so imeli pri nas leta in leta neko oskrbovališče trškega premoženja, ki je dohajalo od sejmov, dokler ni prišel deželni odbor tej nepostavnosti na sled. Dotičnim gospodarjem naj ne bo žal za njihove izgubljene šarže, pač pa za lepe denarce, ki jih stane pravda; zastopal jih je odvetnik dr. Kuvovec. — Tudi pri nas je celjska posojilnica kar preplavila s svojimi računskimi zaključki naše ljudi, da

jih opozori, naj pri njej vlagajo denar. Liberalna Kmečka posojilnica, ki trpi sušo na vlogah, naj se celjski dohtariski posojilnici zahvali za lepo uslugo.

c Vransko. Tukaj smo pokopali dne 17. dec. Franca Kozmelj, uglednega posestnika iz Prekope. Na njegovi sedmini se je nabralo za Slov. Stražo 8 kron. Živel darovalci! Rajni naj počiva v miru!

c St. Jur ob Taboru, Bralno društvo ima v petek, dne 27. t. m., zjutraj po sv. maši v cerkveni hiši letni občni zbor z navadnim sporedom, K udeležbi vabi odbor.

c Ljubno v Savinjski dolini. Dne 22. junija t. l. je bila pri nas volitev šestih odbornikov in treh namestnikov za 3. razred, drugi dan je bila pa volitev za 2. in 1. razred. Izvoljeni so bili izključno pristaši Slovenske kmečke zveze. Nekemu posestniku v Št. Primožu in udu prejšnjega občinskega odbora pa ta izvolitev ni bila všeč, ker je propadel. Pred volitvijo je sicer agitiral pri volilcih za-se in svojo stranko, a volilci mu niso hoteli več iti na lim. Ves razjarjen vsled tega poraza je vložil rekurz zoper volitev, a tudi ta ugovor mu ni prinesel tako zaželenega uspeha. Politična oblast je namreč zadnje volitev potrdila, le tretjega namestnika v 3. razredu je zaradi nekega malega pregreška izbačila in ukrenila, da se mora voliti drug namestnik. To volitev je županstvo na dan 17. t. m. razpisalo. A glejte in strmite, prišel je k tej volitvi le eden volilec, in ta je volil Franca Budna, kateri lahko sedaj reče, da je on — enoglasno — izvoljen namestnik občinskega odbora na Ljubnem.

c Nazaret. Slovensko katoliško izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 29. decembra, božično veselico s petjem in šaloigro. Pričetek ob 3. uri popoldne.

c Sv. Miklavž nad Laškim. Načelnikom krajnega šolskega sveta je bil že tretjkrat izvoljen Jožef Pavčnik, posestnik v Ložah, za namestnika pa č. g. župnik Ivam Zakošek.

c Dol pri Hrastniku. Naše Izobraževalno društvo je skicalo v nedeljo, dne 15. decembra, poučen shod, kateri je bil zelo dobro obiskan. O jugoslovanskih dogodkih zadnjega časa, s posebnim ozirom na vojsko na Balkanu, je govoril poslanec S. K. S. Z., Fr. Žebot iz Maribora. Obiskali so nas tokrat tudi naši sosedje od Sv. Jederte.

c Rečica v Sav. dol. Naše prostovoljno gasilno društvo priredi povodom tridesetletnice obstoja 5. januarja 1913 veliko slavnost. Sosedna društva se prosijo, da se blagovoljno na to ozirajo.

c St. Jur ob ju. ž. Kat. bralno društvo priredi ob priliki desetletnice svojega obstanka na Štefanovo dne 26. decembra 1912 dve gledališki predstavi „Na Betlehemskih poljanah“ in „Veseli god“. Začetek ob 3. uri pop. K obilni udeležbi vabi odbor.

c Nova cerkev. Izobraževalno društvo priredi na praznik sv. Štefana, 26. decembra ob 3. uri pop lde v društvenih prostorih gledališko predstavo „Pri gosposki“ z deklamacijo in petjem.

c Mozirje. Kat. slov. izobraževalno društvo ima občni zbor v nedeljo pred Novim letom dne 29. t. m. Vabljeni so vsi člani in prijatelji društva

c Mozirje. Pomočniki rokodelske zadruga za Mozirje, Rečico in Kokarje priredijo dne 29. grudnia ob 7. uri zvečer v gostilni „Mirija“ sedaj Franc Bračič v Mozirju svojo veselico v prid utrjenja blagajne pomočniškega zbora. Prijatelji udeležite se!

Brežiški okraj.

b Brežice. V neki gostilni „blizo“ mesta je pred kratkim nek vinski mešetar iz Bizeljskega hudo robantil zoper naša društva, „Slovenskega Gospodarja“ in Kmečko zvezo ter naše poslance. Mož, ki je z dušo in telesom liberalce, vnet oboževalec „Narodnega Lista“ in bil najboljši agitator za dr. Kukovca pri zadnjih državnoborskih volitvah, se je celo izrazil: „Čuvaja bi naj naša vlada poslala nad te pr. klerikalce“. Lepa želja, gospod mešetar! Sicer pa se mi pristaši Kmečke zveze bore malo zmenijo za razne „ponižne“ želje bizeljskih liberalcev, četudi 10krat kličejo Čuvaje nad nas.

b Sevnica ob Savi. Na zadnji sejem je prignala neka Karolina Duh s kranjske strani kravo, vredno 200 K, a prodala jo je za 70 K. Nekaterim se je zdela ta nizka prodaja sumljiva in so javili žensko orožnikom. Izkazalo se je, da je ženska kravo ukradla. Orožniki so ceno kravo mešetarko prijeli in zaprli. Izkupiček 70 K so še našli pri njej.

b Rajhenov g. V četrtek, dne 26. decembra na praznik sv. Štefana priredi naše izobraževalno društvo predstavo velezanimive Finčgarjeve igre „Naša kri“. Vrli Slovenci od blizu in daleč, pridite si pogledat, kako so ljubili svoj narod naši predniki pred 100 leti! Začetek z ozirom na vlake ob pol štirih popoldne.

Najnovejša.

Današnja številka je izšla samo na 8 straneh, ker je tiskarna radi praznikov z delom preobložena. Po Novem letu bo zopet vse v redu.

Čuvaj padel. Da je slovensko-hrvaška obstrukcija v državnem zboru zadnji teden prenehala, sta dva razloga: prvič so se večinske stranke po dolgih pogajanjih in prisiljene vsled obstrukcije izrekle pripravne, da se izpolni želja hrvaško-slovenskega kluba, da država s posebno blagajno podpira kmečko združništvo; drugič se je zagotovo sporočilo našim poslancem, da je Čuvaj padel. Dolgo časa se je ogrska vlada branila, da se Čuvaj odpusti. Toda nevolja Hrvatov in pa odločen nastop hrvaško-slovenskih poslancev sta vendar nazadnje zmagala. Že zadnji teden je presvitli cesar podpisal odlok, s katerim se dovoli Čuvaju dopust. Toda tudi to je dogovorjeno, da se Čuvaj iz tega dopusta ne vrne več. Saj tudi za navadne dopuste ni treba cesarjevega podpisa. Sedaj bo začasno nadomestoval Čuvaja za nekaj časa višji uradnik, pozneje pa bo imenovan ban, da izvrši nove volitve za hrvaški sabor.

Novi dunajski župan. Ker je dosežani župan na Dunaju, dr. Neumayer, odstopil, je določila krš. socialna večina dunajskega občinskega sveta bivšega trgovskega ministra dr. Weißkirchnerja za župana. Že rajni dr. Lueger je še malo pred svojo smrtjo izrazil željo, naj bi Weißkirchner postal njegov naslednik.

Mirovna pogajanja v Londonu. Poslaniki evropskih velevlasti so se pri seji v četrtek dne 20. t. m. v Londonu sporazumeli, da dobi Srbija trgovsko pristanišče ob Jadranskem morju, katerega pa ne sme utrditi v vojne svrhe. Ker bodo Srbi, kakor poročajo listi, ta pogoj sprejeli, smo lahko prepričani, da je vojna nevarnost med Avstrijo in Srbijo odstranjena. Glede Egejskih otokov, kojih nekatere so zasedli Grki, so sklenili poslaniki, da ne sme nobena država, ki bi te otoke dobila, na njih postaviti mornariških postaj za svojo mornarico. Albanija pa dobi po sklepu poslanikov svojo lastno samoupravo. — Dne 21. decembra so se zopet nadaljevala mirovna pogajanja med zastopniki balkanskih držav in Turčijo. Turčija je privolila, da se smejo njeni zastopniki tudi z Grki pogajati, čeprav je z njimi še vojska. Iz Carigrada je došel k pogajanjem poseben odposlanec turške vlade, Abro Effendi, ki je prinesel turškim zastopnikom predloge Turčije glede mirovnih pogajanj. Turčija baje pred vsem zahteva, da se jim dovoli dovažanje živeža v oblegane trdnjave, posebno v Drinopolje. Smatra se, da hoče Turčija zopet zavlačevati potek pogajanj.

k Zreče. Dekliška zveza ima na Novega leta dan po večernicah občni zbor. Na dnevnem redu so važne stvari. Poročilo tajnice, blagajničarke, pogovor glede nove knjižnice, volitev odbora itd. Pridite torej vse brez izjeme!

Vojske ne bo.

Bili so trenutki v pretečenih tednih, ko se na tozadevno vprašanje niso mogle s tako odločnostjo kot odgovor dati besede, ki smo jih zgoraj zapisali. Vedno je visela nekoliko v zraku možnost, da pride do vojske med nami in Srbijo, oziroma Rusijo, ki je po slovesnem zatrjevanju nemških listov v spornih vprašanjih stala v ozadju kot mogočna obramba Srbije. Sedaj so se razmere izpremenile. Rusija se ni mogla odločiti za vojsko z nami, ker ji preti tudi vojska na vzhodu s Kitajci. Vrhu tega pa še tudi v notranji Rusiji ni tako mirno, da bi se v slučaju vojske ne trebalo bati uporov. Z ozirom na vse to se je Rusija odločila, da ne bo podpirala srbskih zahtev do skrajnosti, in Srbija se je sedaj udala zahtevam Avstro-Ogrske. Da Rusija ne bo do skrajnosti podpirala ruskih zahtev, je pokazala po svojem poslaniku na mirovnih pogajanjih v Londonu, ki se je pridružil sklepu drugih velevlasti, da naj postane Albanija samostojna. Srbska vlada je temu sklepu pritrdila, kar je tem lažje storila, ker se ji je dovolila pomorska luka ob Jadranskem morju, toda seveda na tujem ozemlju. Načrtuje se je Srbija iz lastnega nagiba odločila, da nam da zadoščenje zaradi žalitev nasproti konzulu Prohaski v Prizrenu. Srbski ministrski predsednik Pašič je prišel v avstrijsko poslaništvo v Belgradu ter prosil za odpuščanje. S tem je tudi ta zaževa ugodno in mirnim potom rešena. Lahko rečemo, da v trenutku ni zadeve, v kateri bi si Avstrija in Srbija nasprotovali, zaradi tega se tudi lahko reče:

Vojske ne bo, sedaj je mir zagotovljen!

Listnica uredništva.

Ivanjševci: Za nas nerazumljivo, torej ne moremo objaviti. — Bratanci: Hvala lepa! — Sv. Baroara v Hislozah: Tako je prav! Vaše vneto delo za naš list nas zelo veseli. Le pišite večkrat kaj. Pozdravljeni! — Dol: Hvala. Smo dobili od drugod. — Gornja Radgona: Le pišite večkrat, saj vam pero gladko teče! Vsem dopisnikom in agitatorjem: Vsele Božične praznike in srečno Novo leto! Ostanite nam tudi l. 1913 zvesti. Uredništvo.

Vesele Božične praznike in srečno novo leto

želi svojim odjemalcem ter zahvaljuje za cenjena naročila in se jim še

>>>> nadalje priporoča >>>>

Fr. Pietersšek, zalega Maribor, Koroška ul. 10.

Zahvala.

Po odom izguba nepozabnega, ljubljanskega soproga, očeta brata, svaka, tasta, strica, gospoda

Ivan Košutnika,

nadučitelja v Dramljah

se zahvaljujemo tem potom vsem, za izraze sočutja, za obisk ob času bolezi, za maogostevilno spremstvo k zadnjemu počitku.

Pred vsem izrekamo globoko zahvalo g. c. kr. šolskemu nadzorniku Jos. Supaneku, slav. učitelstvu, č. g. župniku Čemažerju, takajšnji č. duhovščini in učitelstvu s šolsko mladino, slav. obin. zastopi in kr. šolskemu svetu, gospodu nadučitelju Fr. Brinarju in g. dr. Š. Rajhu za ganljiva poslovlina govora, gg. učit. pevoem in vodji g. Jos. Čaleku za veličastni žalostinki. — Iskrena zahvala darovateljem vencev: sl. učit. društvu za Celjski okraj, tuk. učiteljskemu zboru in šolski mladini.

Blsgovolite sprejeti zahvalo tem potom vsi, ki ste nam lajšali ure bridkosti.

Dramlje pri Celju, 19. grudna 1912.

Žaljuočii ostali.

Prva južnoštajer. kamnoseška industrijska družba v Celju Nova ul. 11, zraven slov. šole.

Velika zaloga nagrobnih spomenikov iz različnih vrst marmorja, granita in sienita. — Izdelovanje vseh monumentalnih in stavbenih del iz **tu- in inozemskega materijala s strojnim obratom.**

Plošče za pohištvo iz raznobarnega marmorja. Najnižje cene. Kulantni plač. pogoji.

Štev. 1024.

Oglas.

Po spremembi sejnega sklepa z dne 8. okt. 1912 se določijo od

1. januarja 1913 naprej

seledeča obrestna mera:

Za vloge 4 $\frac{1}{2}$ %.

> vknjižena posojila 5 $\frac{1}{2}$ %.

> posojila korporacijam 5 $\frac{1}{2}$ %.

> posojila na menice in zastave 6 $\frac{1}{2}$ %.

> za zamudne obresti 6%.

Ravnateljstvo

okrajne hranilnice v Slovenjgradcu,

dne 26. novembra 1912.

1816

Oznanilo.

Za pospeševanje kletarstva (ravnanje z grozdem in sadnim vinom) je deželni zbor sklenil na deželni viničarski šoli v Silberbergu prirediti pod vodstvom deželnega ravnatelja za vinarstvo in sadjarstvo

Antona Stieglerja šestdnevni tečaj za kletarstvo od 13. do včevšega 18. januarja 1913.

Udeležencem tečaja ni treba za pouk, ki se vrši dopoldne in popoldne, ničesar plačevati, pač pa si morejo sami oskrbeti stanovanje in hrano.

K temu tečaju se bo pripustilo 25 udeležencev izmed štajerskih lastnikov vinogradov in gostilničarjev. Prijave se morajo vložiti do najkasneje 5. januarja 1913 pri deželnem odboru.

Gradec, dne 28. novembra 1912.

1318

Od štaj. deželnega odbora.

Naznanilo.

Slavnemu p. n. občinstvu, gostilničarjem, trgovcem i. dr. naznanjam, da imam v zalogi vsakovratne mesne izdelke, na razstavi v Parizu l. 1904 najvišje odlikovane. Slav. občinstvu posebno priporočam:

pristine kranjske klobase, vel. kom. 40 vin. ter

fino prekajeno meso kg K 220

vse od pristnih domačih, kranjskih prašičev. Pošiljam proti povzetju

Za solidno in sveže blago, kakor tudi točno postrežbo jamčim. Spoštovanjem 1314

Fr. Golob,

mesar in prekajevalec v Sp. Šiški pri Ljubljani.

Vinogradniki!

Berlandieri x Riparia Teleki

je najboljša trsna podlaga sedanosti

Predno krije svojo potrebo

na ameriških trtah in cepljenk

Zahtevajte naš veliki

ilustrovani cenik,

kateroga pošljemo vsakomuz

zastonj in franko.

Oskrbništvo vinogradov in trsnik sol

SIGMUND TELEKI VILLANY, Ogrsko

Filialno zastopstvo SÖLLENAU, Nizje-Avstrijsko.

Denarja ni,

draginja je vedno večja, zaslužek pa majhen. Ako hočete z malim trudom gotovo 10 do 20 K na dan zaslužiti, pošljite za pojašnilo v pismu pet znakov po 10 vinarjev in svoj nastančen naslov na:

Josip Batič, Ilirska Bistrica, Kranjsko.

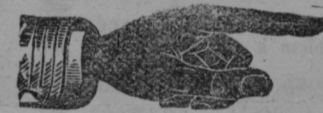
1166

LJUDSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA V CELJU

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši (HOTEL „PRI BELEM VOLU“) v CELJU, Graška cesta šte. 9, I. nadstropje

obrestuje hranilne vloge po

5%

od dne vloge do dne vzdiga

počenši s 1. januarjem 1913.

Rentni davek plačuje zadruga sama.

40 klavirjev in harmonijev

boljboljši pianini), Steinhilber in Hörigel (amer. harm.), vseh vrst glasbenega orodja, strun in muzikalij ima v veliki izbiri izključno in edinole

A. Breznik, Liubljana

Kongresni trg št. 15 („Zvezda“, nasproti nunske cerkve). Svarim pred nakupom event. falzifikat v ali slabega blaga, zlasti ker dobi pri 15 kron meni vsakdo na obrok po prvovstven instrument gori imenovanih slovskih trdk z resnično 10letno garancijo. Kdor si izposodi pri m n klavir, postane tudi lastnik istega dočim je dosegla najemščina višino kupnine! Velikanska zaloga najb. violin, harmonik, ceter, tam buric itd. po najnižjih cenah. Zamenjava najugodnejša. Uглаševanje in popravila točno in ce.no. 969

Šolske potrebščine

kakor zvezke, svinčnike, peresnike, peresa, kamenčke, tablice, radirke, gobe, črnilo, torbice, barve, čopiče, barvene krete itd. ima v največji izbiri na zalogi trdka

Lastna zaloga

ljudskošolskih zvezkov, risank, risalnih skladov ter vseh tiskovin za urade. --- Zaloga raznega papirja. ---

Goričar & Leskovšek

Celje, Graška cesta 7.

Zvezna trgovina

Goričar & Leskovšek

Celje, Rotovska ulica št. 2.

Delniški kapital
8 milijonov K.

Podružnica

Ljubljanske kreditne banke v Celju

Rentni fond čez
800.000 K.

obrestuje vloge v tekočem računu od 15. nov. 1912 po **5%** čistih

z 60 dnevno odpovedjo po **5 $\frac{1}{2}$ %**

od dne vloge do dne dviga

Rentni davek plača banka sama.

Somišljeniki! Agitirajte za Slovenski Gospodar.

Mestna občina Maribor je selenila z mestno cesar Franc Jožefovo - jubilejno - življensko in rentno zavarovalnico na Dunaju pogodbo, po kateri se tudi zavarovanje pogrebnih stroškov

katero se je na Dunaju in v Gradcu izvanredno dobro obneslo. Plačevanje traja k večjemu 15 let. Mesečni prispevki od 40 vin. naprej. Do 50. leta brez zdra niškega preiskovanja, nobena vpisnina. Pravico do izplačila že po 6 mesecih. V zvezi z zavarovanjem pogrebnih stroškov se lahko sozavaruje tudi kaka svota za plačilo nagrobnega kamna, vzdrževanja groba, nabavo žalne obleke, plačilo lekarniških stroškov, zdravniških honorarjev itd. Pogreb se izvrši po tukajšnjem mestnem pogrebnem zavodu. Zahtevajte načrte pri glavnem zastopstvu mestne cesar Franc Jožefove jubilejne življenske in rentne zavarovalnice za Štajersko in Koroško v Gradcu, Roseggergasse 2 (Tegetthoffova ul. 10), telef. 256/VIII, pri kateri se sprejmejo tudi vse kakor za slučaj smrti, deživetja, za doto, rente in pokojnino. Kot javni zavod daje brezpogojno varnost! 1809 Zastopniki se iščejo.

Štefan Kaufman
trgovina z železnino
v Radgoni
priporoča svojo veliko zalogo v lepo pozlačenih nagrobnih križev po jako nizki ceni. 601

Alfa-brzoparilniki za krmo

izdelani v posebni novozidani tovarni za Alfa brzoparilnike.
! Patentirana iznajdba !
kakor iz enega kosa vlti, zelo priprosti, nad vse trepžni in praktični parilniki sedajnosti.

Alfa-posnemačnik, model 1911

! Najostreje posnemanje !
! 20 let nepoškodovan !
1,600.000 jih je v rabi ! 950 odlikovanj i.t.d.

Delniška družba Alfa separator Dunaj XII/3.

Za božične praznike

čisto sveže rozine, grozdice, cevbe, mandelne, lesnike, orehe, kakor tudi citronat, cedri, pignoli, mak sploh vso svežo južno sadje, priporoča po nizki ceni

Ivan Ravnikar, Celje,
Graška cesta št. 22.

Na drobno! Na debelo.
Zaloga okraskov za božično drevo.

Lastna tovarna ur v Svici
1887
Zahtevajte „JUBILEJNICENIK“ zastoj
1912
Fr. Čuden, Ljubljana

Serravallovo železnato kina-vino

Higien. razstava Dunaj 1906: Državna odlikovanja in častni diplomi k zlati kolajni ::
Krepilno sredstvo za slabotne, malokrvne in rekonvalescente. Povzroča voljo do jedi, utrjuje živce in popravi kri. Izborena okus. Nad 7000 zdravniških spričeval.

I. Serravallo, c. kr. dvorni dobavitelj Trieste-Barcola.

Kupi se v lekarnah v stekleničah po pol litra á K 2-60 in po 1 liter á K 4-80.

Kapljice za svinjo. Cena 1 steklenice je 1 krene.

Gospod A. H., Sv. Križ, piše:
Hvala Vam za priposlano zdravilo: Svinjake kapljice za rdečico: Uspeh vrlo poveljni!

Gospod Janez K. piše:

Prav dobro pomagalo!

F. PRULL:
mestna lekarna pri c. kr. orlu
Maribor, Glavni trg šte. 15. 450

Priporočam velečastiti duhovščini voščene svece najboljše kakovosti,

katero lepo gorijo in ne kapljajo; istotako priporočam mili-svece v vsaki obliki po najnižjih cenah. Pošiljatve franko.

S prošnjo do velečastite duhovščine za cenj. naročila, katere izvršim točno in v splošno zadovoljnost bileži in se priporoča

Franjo Gert, medicinar in svečar, Maribor, Gosposka ulica. 1280

in moške tkanine za gospode in gospe priporoča izvozna hiša.

SUKNA PROKOP SKORKOVSKY IN SIN v Humpolcu na Češkem. Vzorec na prošnjo franko. Zelo zmerne cene. Na želje bomo dali tukaj izgotoviti gospeške obleke. 195

CEFIRE

Sukno

za moške in volneno za ženske obleke 83 zadnje mode, raspoložljiva najceneje Jugoslovanska republika
R. Stermečič v Ceni št. 300.
Vzerci in cenik des tisoč stvari z slikami pošlino prosto.

Mi iščemo marljivih sotrudnikov
Odelek za srečke Češke industrijske banke.
Zastopstvo za jugoslovansko ozemlje Ljubljana.
1282

Naznanilo otovritve. Usojam si naznaniti, da sem v Ptuj, Ungartorgasse šte. 5 zraven velike kasarne otvoril specialno trgovino za fino rafiniran, popolnoma ognja in eksplozije varen

„Austria“ — petroleum.

Dovoljujem si tedaj Vas prositi, da blagovolite za poskušnjo naročiti pri meni petrolej; prepričali se boste o blagu, da je glede na kakovost brez konkurence. Gotovo boste zadovoljni in boste še nadalje rabili izključno le „Austria“-petrolej. Priporočaje se za cenj. naročila beležim z odličnim spoštovanjem udani

Ivan Mahorko, lastnik „Austria“-petroleum trgovine.